

Na staništu uz ivanjskog rovaša uglavnom žive još i smukulja (*Coronella austriaca*), bjelica (*Zamenis longissimus*), sljepić (*Anguis fragilis*), zelembać (*Lacerta viridis*), te zidna gušterica (*Podarcis muralis*).

Sljepić

Zidna gušterica

Smukulja

Bjelica

Jedan od glavnih razloga ugroženosti ivanjskog rovaša je fragmentiranost čitavog sjevero-zapadnog dijela areala i vrlo maleno područje pojavljivanja. Vrsta naseljava samo ostatke nekada vrlo čestog tipa staništa u istočnom dijelu Hrvatske i danas više ne postoji nikakva mogućnost za ponovno povezivanja lokaliteta na Papuku s Ilokom.

U Hrvatskoj ivanjski rovaš je strogo zaštićena svojta prema Pravilniku o proglašavanju divljih svojti zaštićenim i strogo zaštićenim (NN 99/09).

Autor: Hrvatsko herpetološko društvo - Hyla
Fotografije: Dušan Jelić, Ana Kolarić, Mizsei Edvárd

IVANJSKI ROVAŠ

Ablepharus kitaibelii

Glava ivanskog rovaša

Odrasla jedinka ivanskog rovaša

Staništa u Hrvatskoj

Ivanjski rovaš je naš najmanji gušter. U Hrvatskoj ga nalazimo samo na južnim obroncima Papuka i u parku u Iloku. Vrsta je pronađena na području JU Park prirode Papuk 2008. godine i od tada započinju istraživanja na ovoj jedinstvenoj strogo zaštićenoj vrsti.

Odrasla jedinka ivanskog rovaša naraste (zajedno s repom) do 13 cm. Ima izdužen oblik tijela i teško primjećujemo mjesto gdje započinje debeli rep. Za razliku od ostalih guštera, ima noge koje izgledaju premaleno s obzirom na tijelo. Kada se osjeća ugrožen on savija svoje sitne nogice u posebne udubine na bokovima tijela i bježi izvijanjem tijela kao zmija.

Na očima mu nedostaju kapci što je i karakteristika guštera iz roda *Ablepharus*. Mužjaka i ženku nije moguće razlikovati prema vanjskim karakteristikama.

Do parenja ivanskog rovaša dolazi u proljeće, prilikom kojeg mužjak ugrize ženku za njenu bočnu stranu, a cijeli čin traje otprilike 30-60 s. Nekoliko tjedana nakon uspješne oplodnje ženke polažu u zemlju dva do četiri jajeta. Mlade jedinke se izliježu nakon 9 tjedana, a veličina im je 3-3,5 cm i imaju karakteristično crveno obojen rep.

Hrani se manjim vrstama člankonožaca (kukcima, paučima). Ivanjskim rovašem se hrane neke ptice, sisavci, ali i drugi gušteri (pr. *Lacerta viridis* - zelembač).

Živi u nižim područjima te preferira stepe i brežuljke; travnjake s malo šikare, kamenja i biljaka; šume otvorena tipa ili rubove šuma (pr. hrastova, borova). Većinu vremena provodi na ili u blizini tla. Prisustvo drveća i grmlja je osobito važno jer se ivanjski rovaš pojavljuje samo ondje gdje ima dosta lišća (listinca) na zemlji, a to je zbog njegove slabe mogućnosti trčanja, pa mu takvo stanište omogućava da se brzo sakrije između lišća i trave.

Mladunci imaju karakteristično crveno obojen rep

Jaja ivanskog rovaša

Stanište na Papuku